

Kateřina KOTERZYNOVÁ, Edice pamětní knihy městečka Lišova (1677-1840), České Budějovice 2011 (= diplomová práce Ústavu archivnictví a pomocných věd historických, Filozofická fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích), 270 s.

Posudek vedoucího diplomové práce

Předkládaná diplomová práce navazuje na autorčinu bakalářskou práci, obhájenou na Ústavu archivnictví a pomocných věd historických FF JU před dvěma lety, jež byla věnována první části lišovské pamětní knihy. Obdobně jako v bakalářské práci prokázala sl. Koterzynová také ve své práci diplomové schopnost samostatné práce s paleograficky i jazykově náročným pramenem, který je dnes uložen ve Státním okresním archivu České Budějovice ve fondu Archiv města Lišov. Podstatnou část předkládaného díla totiž tvoří cenná edice lišovské pamětní knihy (s. 78-256), doplněná poznámkovým aparátem, místním rejstříkem a slovníčkem latinismů. Edice rukopisu, který vznikl postupně mezi léty 1677 a 1739 a teprve posléze k němu byl připojen stručný dodatek datovaný rokem 1840, je připravena velmi pečlivě a je dokladem diplomantčiny systematické, pečlivé a důkladné práce.

Edici předaslala sl. Koterzynová tři kapitoly, v nichž se postupně věnovala městským knihám, dějinám Lišova a nakonec i zkoumanému rukopisu lišovské pamětní knihy. Výklad o vývoji městských knih je pojat kompilativně. Autorka v něm na základě relevantní literatury zejména z pera Václava Vojtíška či nověji Hany Pátkové nebo Ludmily Sulitkové pojednává o počátcích městských knih, nejstarších dochovaných městských knihách i o jejich rozšíření v průběhu 15. století. Následně popsala vývoj historického zájmu o studium městských knih s důrazem na práce vzniklé v 19. a 20. století, které uvedený typ pramene studovaly především v souvislosti s právními nebo hospodářskými dějinami, a na základě prací Václava Vojtíška a Ludmily Sulitkové představila možné způsoby členění dochovaných městských knih. Nakonec si všimla činnosti dnes zřejmě jediné pracovní skupiny sdružující historiky a historičky věnující se systematicky studiu městských knih, v níž je činná zejména Katedra historie UJEP v Ústí nad Labem a Katedra pomocných věd historických a archivního studie FF UK.

Převážně z vydaných prací vycházela sl. Koterzynová rovněž v následující kapitole, v níž se věnovala dějinám městečka Lišova od jeho počátků až prakticky do současnosti, přičemž důraz se snažila klást na období, v němž byla vedena studovaná pamětní kniha. Je přitom pochopitelné, že největší pozornosti se dostalo vztahu lišovských k jejich vrchnostem, privilegiím, jež městečko od různých autorit obdrželo, i zásahům dějinných událostí do života lišovských obyvatel. Na výklad o dějinách městečka navázala pasáž věnovaná podobě samosprávy

lišovské obce, lišovským radním písařům, tamní radnici i správě obecního majetku. Protože Lišov byl součástí panství Hluboká nad Vltavou a v části zápisů v pamětní knize vystupují jeho držitelé, podala diplomantka na dalších stránkách komentovaný přehled jeho majitelů; nejvíce se soustředila na jeho vlastníky z řad knížecího rodu Schwarzenberků, kteří ho drželi v době, kdy byl veden studovaný rukopis.

Právě lišovské pamětní knize je věnována závěrečná třetí kapitola předkládané diplomové práce. Kateřina Koterzynová se v ní nejprve věnovala vzniku a důvodům vedení pamětních knih a podala i výčet jejich dosud vydaných edic. Za velmi zdařilý a fundovaný považují vnitřní a vnější popis lišovské pamětní knihy, který diplomantka doplnila obsáhlým přehledem zápisů objevujících se v lišovské knize, rozděleným podle jednotlivých témat, který uživateli výrazně usnadňuje práci s edicí. Nakonec se věnovala také osobám všech pěti písařů, kteří se mezi sedmdesátými léty 17. a třicátými léty 18. století podíleli na vedení rukopisu. Nejvíce údajů se jí podařilo shromáždit o Václavu Antonínu Josefu Záhorkovi, jemuž věnovala pozornost již Anna Smolková.

Předkládanou diplomovou práci Kateřiny Koterzynové považují za velmi pečlivý a zdařilý příspěvek ke studiu novověkých městských pamětních knih i ke studiu každodennosti novověkých měst a městeček. Rád ji doporučuji k obhajobě a doporučuji hodnotit jako **výbornou**.


doc. PhDr. Josef Hrdlička, Ph.D.

Jindřichův Hradec, 15. června 2011